

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Tijdelijke regels voor experimenten met assistentie bij het stemmen in een stemhokje (Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen)

1. Wat is de aanleiding?

De regering hecht er waarde aan dat kiezers met een beperking zo veel mogelijk zelfstandig kunnen stemmen in het stemlokaal, en niet zijn aangewezen op bijvoorbeeld het geven van een volmacht of het niet uitoefenen van hun stemrecht. Daarom is de regering van mening dat alle kiezers die in het stemhokje hulp bij het stemmen nodig hebben, die hulp ook moeten kunnen krijgen. Ook verschillende (belangen)organisaties benadrukken al enige tijd dat er grote behoefte bestaat onder kiezers met een verstandelijke beperking aan ondersteuning in het stemhokje.

2. Wie zijn betrokken?

De gemeenten en de bijzondere openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

3. Wat is het probleem?

Op grond van artikel J 28 van de Kieswet kan het stembureau de kiezer die wegens zijn lichamelijke gesteldheid hulp heeft bij het uitbrengen van zijn stem toestaan om zich in het stemhokje te laten bijstaan. Voor mensen die om een andere reden assistentie in het stemhokje behoeven bestaat daar geen mogelijkheid toe.

4. Wat is het doel?

Het doel van de experimenten is het faciliteren van kiezers om in persoon aan de stemming deel te nemen, ook als daarvoor hulp nodig hebben bij het uitbrengen van hun stem. De experimenten moeten zicht bieden op wat de gevolgen voor de uitvoeringspraktijk zijn, wie er in de praktijk gebruik maken van hulp (bijvoorbeeld kiezers die voorheen via volmacht stemden) en op welke wijze stembureauleden geëquipeerd kunnen worden voor het verlenen van bijstand aan kiezers.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het verkiezingsproces is vastgelegd in een wet: de Kieswet. Om het experiment te kunnen houden moet van deze wet afgeweken kunnen worden. Daarvoor is een nieuwe wet nodig. Daartoe strekt dit wetsvoorstel.

6. Wat is het beste instrument?

Wetgeving

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Bij een stembureau dat onderdeel is van een experiment kunnen alle kiezers verzoeken om in het stemhokje te worden bijgestaan bij het uitbrengen van hun stem door een speciaal daartoe getraind lid van het stembureau. Voor kiezers met een lichamelijke beperking verandert er niets.